

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PODUZEĆA „VODOVOD“ D.O.O. POSUŠJE

2020.

Broj: 01-02-09-11-4-2046-6/20

Sarajevo, septembar 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA.....	10
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	10
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	11
7.1	BILANS USPJEHA	12
7.1.1	Prihodi	12
7.1.1.1	Finansijski prihodi.....	13
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	13
7.1.2	Rashodi.....	14
7.1.2.1	Poslovni rashodi	14
7.1.3	Finansijski rezultat	17
7.2	BILANS STANJA.....	18
7.2.1	Stalna sredstva.....	18
7.2.2	Tekuća sredstva	20
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	20
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja ..	21
7.2.3	Kapital.....	22
7.2.4	Obaveze.....	22
7.2.4.1	Dugoročna rezervisanja.....	23
7.2.4.2	Dugoročne obaveze	23
7.2.4.3	Kratkoročne obaveze	23
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	25
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	25
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	25
8.	JAVNE NABAVKE	26
9.	SUDSKI SPOROVI	28
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	28
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	30
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	32
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (Direktna metoda)	33
	Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine.....	34

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog poduzeća „Vodovod“ d.o.o. Posušje za 2020. godinu (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2020. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost imovine koja je evidentira na poziciji bilansa stanja – Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 3.453.383 KM, koja se odnose na ulaganja iz prethodnih godina, jer nam nije prezentovana relevantna dokumentacija o njihovom statusu. Također, ne možemo potvrditi da li su ova sredstva već stavljena u upotrebu, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (tačka 7.2.1 Izvještaja);**
- 2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 1.882.611 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (tačka 7.2.2.3 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društva ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog poduzeća „Vodovod“ d.o.o. Posušje za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 65%, što ukazuje na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su organi upravljanja u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva (tačka 7.1.1 Izvještaja);**
2. **Društvo ne izmiruje dospjele obaveze po kreditu Međunarodne asocijacije za razvoj, koji na datum bilansa iznosi 4.244.428 KM (kratkoročni dio kredita sa pripadajućim kamatama). Kredit je potpisan za projekat urbane infrastrukture i pružanje usluga u 2005. godini, sa rokom dospjeća od 20 godina i grace periodom od osam godina (tačka 7.2.4.3 Izvještaja);**
3. **Dio nabavki roba i usluga u iznosu od najmanje 210.112 KM vršen je bez provođenja postupka javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Statutom Društva (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predata na raspolaganje. Za vodovode koje je izgradila Općina Posušje nisu obezbijeđene upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa (tačka 5. Izvještaja);**
- **Neizmirene obaveze po osnovu isplaćenih plaća za poreze i doprinose i vodoprivredne naknade za period od 2011. do 2019. godine iznose 1.968.713 KM (tačka 7.2.4.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 8. 9. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Donijeti interni akt za upravljanje rizikom, mapu procesa, strategiju procjene rizika i registar rizika, te dosljedno poštivati interni akt o korištenju službenih vozila, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola Društva.	tačka 4.
2.	Pokrenuti inicijativu prema Općini Posušje za utvrđivanje katastra podzemnih instalacija, kao i regulisanja prava upravljanja i raspolaganja državnom imovinom.	tačka 5.
3.	Pravovremeno sačiniti plan poslovanja, sa svim potrebnim elementima, i dostaviti ga na usvajanje organima upravljanja, kako nalaže Zakon o javnim preduzećima, Zakon o komunalnim djelatnostima Zapadnohercegovačke županije i Statut Društva.	tačka 6.
4.	Izraditi trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Statutom Društva i Zakonom o javnim preduzećima, te ga dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.	tačka 6.
5.	Potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže, kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.	tačka 7.1.1.
6.	Ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključivati za poslove privremenog karaktera, u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu.	tačka 7.1.2.
7.	Izvršiti detaljnu analizu investicija u toku i poduzeti aktivnosti na njihovom adekvatnom evidentiranju, u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	tačka 7.2.1.
8.	Na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	tačka 7.2.1.
9.	Izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.	tačka 7.2.1.
10.	Poduzeti aktivnosti i pokretati mjere na naplati potraživanja prije njihove zastare.	tačka 7.2.2.3
11.	Za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.	tačka 7.2.2.3
12.	Donijeti odluku o rasporedu dobiti iz ranijih i tekuće godine, kao i odluku o pokriću gubitka, u skladu s članom 335. Zakona o privrednim društvima i Statutom Društva.	tačka 7.2.3.
13.	Utvrđiti stanje iskazano na poziciji dugoročnih rezervisanja koje je vezano za donirana sredstva i evidentirati ih u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	tačka 7.2.4.1

14.	Poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza na osnovu potpisanog dugoročnog kredita s Međunarodnom asocijacijom za razvoj.	tačka 7.2.4.3
15.	Poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza za poreze i doprinose na plaće, kao i vodoprivredne naknade iz ranijeg perioda, kako je definisano Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.	tačka 7.2.4.3
16.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	tačka 7.5.
17.	Postupke javnih nabavki provoditi uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava.	tačka 8.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o komunalnom gospodarstvu Zapadnohercegovačkog kantona;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Statut javnog poduzeća „Vodovod“ d.o.o. Posušje;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje osnovano je prema Odluci Općinskog vijeća broj: 01-02-216/10 od 1. 12. 2010. godine. Društvo je nastalo spajanjem Javnog poduzeća „Komrad“ d.o.o. Posušje i Vodoprivrednog javnog poduzeća „Akumulacija Tribistovo“ d.o.o. Posušje.

Upisani osnovni kapital iznosi 298.627 KM, te je 100% u vlasništvu Općine Posušje.

Statutom Društva utvrđena je djelatnost firme, iznos osnovnog kapitala, postupak nabavke, planiranje poslovanja, investicije, primjena knjigovodstvenih i finansijskih računovodstvenih standarda, rezerve i druga pitanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima. Osnovna djelatnost Društva je sakupljanje, pročišćavanje i distribucija vode, sakupljanje, odvoz i odlaganje neopasnog otpada, čišćenje i održavanje javne higijene i zelenih površina i održavanje gradskih i lokalnih ulica i javnih površina u zimskim uslovima na prostoru općine Posušje.

Društvo nije u obavezi da plaća koncesiju za pravo obavljanja komunalnih djelatnosti, budući da po članovima 4. i 10. Zakona o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke komunalnu djelatnost može obavljati privredno društvo koje osniva općina i pravna osoba na temelju ugovora o koncesiji. Koncesiju dodjeljuje Općinsko vijeće pravnoj ili fizičkoj osobi registrovanoj za obavljanje te djelatnosti.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo osnovne organizacione jedinice: Tehnički sektor, Sektor za opće, pravne i ekonomske poslove, Sektor zaštite imovine poduzeća i Sektor čistoće.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o radu. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uređen je opis radnih mjesta. Sistematizovana su radna mjesta za 60 izvršilaca, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 53 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Posušju, u Ulici Mostarska 20 A.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2020. do jula 2021. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 17 preporuka.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2010. godine (Izmjene i dopune Statuta iz 2017. godine), a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2017. godine i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2017. godine.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su: Pravilnik o radu, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o računovodstvu; Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Etički kodeks i drugi. Međutim, doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola u skladu sa Standardima interne revizije u javnom sektoru. **Društvo nije uspostavilo kontrolu nabavke i potrošnje goriva u skladu s postojećim internim aktom koji regulira način raspolaganja vozilima, praćenje pređene kilometraže i troškova, kod nabavki roba i usluga za dalju prodaju nisu donesene procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima.** Navedeno je imalo za posljedicu konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji. **Također, Društvo nije donijelo interni akt za upravljanje rizikom, nije donesena mapa procesa, strategija procjene rizika i uspostavljen registar rizika. Nije izvršena procjena, značajnost i stepen rizika ni za jedan proces poslovanja.**

Ne možemo potvrditi da je uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, što je za posljedicu imalo konstatovane nalaze u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Društva.

Preporuka:

- ***donijeti interni akt za upravljanje rizikom, mapu procesa, strategiju procjene rizika i registar rizika, te dosljedno poštivati interni akt o korištenju službenih vozila, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola Društva.***

Organi upravljanja

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čini Općinsko vijeće Posušje. Ne sazivaju se posebne Skupštine, a sve odluke bitne za poslovanje Društva donošene su na sjednicama Općinskog vijeća.

Nadzorni odbor čini predsjednik Milan Penava, članica Željka Penava i član Zvonimir Jukić (do 17. 5. 2020. Stjepan Grabovac). Članove Nadzornog odbora imenovalo je Općinsko vijeće 19. 4. 2018. godine, na mandatni period od četiri godine. U 2020. godini održao je četiri sjednice, što je u skladu s Poslovníkom o radu nadzornog odbora, kojim je definisano da Nadzorni odbor mora održavati sjednice najmanje tromjesečno.

Upravu Društva čini direktor Frano Lebo, kojeg je imenovao Nadzorni odbor Rješenjem od 3. 9. 2018. godine na mandatni period od četiri godine.

Odbor za reviziju formiran je u skladu s članom 26. Zakona o javnim preduzećima i članom 20. Statuta, na mandatni period od četiri godine, počevši od 18. 10. 2018. godine. Čine ga predsjednica Vesna Petric i članice Branka Pišković i Ivana Jukić.

Interna revizija

Društvo nije u obavezi formirati **Odjel za internu reviziju** u skladu sa članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH (manje od 100 zaposlenika).

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA

Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje je privredno društvo koje obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa (pružanje usluga sakupljanja, prečišćavanja i snabdijevanja vodom) u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu Zapadnohercegovačkog kantona i Statutom Društva. Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar je, u skladu sa Zakonom o vodama FBiH, 31. 7. 2018. godine Društvu izdala vodnu dozvolu na period od 15 godina za zahvatanje vode iz Akumulacije „Tribistovo“.

Društvo vrši prikupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada sa područja općine Posušje. Pored toga, Općina je Društvu povjerila i sljedeće komunalne djelatnosti: održavanje javnih zelenih površina, i održavanje gradskih i lokalnih ulica i javnih površina u zimskim uslovima.

Društvo ne raspolaže tačnim podacima o vodovodnoj mreži i ne posjeduje katastar podzemnih instalacija. Nije nam dostavljena adekvatna dokumentacija kojom je cjelokupna vodovodna infrastruktura predana Društvu na raspolaganje. Vodovodi koje je izgradila Općina Posušje nisu nikada predati na upravljanje, jer nisu obezbijeđene upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.

Vodosnabdijevanje na području općine vrši se transportom pitke vode primarnim cjevovodom iz Akumulacije „Tribistovo“. Prema evidencijama Društva, postoje gubici na mreži, odnosno razlika između količine zahvaćene i fakturisane vode u iznosu od 65%.

Preporuka:

- ***pokrenuti inicijativu prema Općini Posušje za utvrđivanje katastra podzemnih instalacija, kao i regulisanja prava upravljanja i raspolaganja državnom imovinom.***

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Trogodišnji plan poslovanja nije sačinjen, a samim tim nije ga razmatralo Općinsko vijeće koje vrši ovlasti Skupštine Društva, što je bila obaveza u skladu s članovima 22. i 23. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 21. Statuta Društva. Uprava nije dostavila trogodišnji plan rada Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bila obaveza u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Društvo je sačinilo Program rada i finansijski plan za 2020. godinu, u skladu s članom 38. Statuta Društva. Program je sačinjen tek u septembru 2020. godine, koji je Nadzorni odbor usvojio 22. 9. 2020. godine. Općinsko vijeće – Skupština usvojila ga je 22. 10. 2020. godine.

Program rada urađen je na osnovu podataka iz prethodnih godina i planiranih aktivnosti proizvodnje. U finansijskom aspektu programa dat je pregled projekcije očekivanih prihoda, rashoda, finansijski rezultat, plan proizvodnje i fakturisanja količine vode u m³ po osnovnim stavkama, bez detaljnijih podataka o pojedinačnim projektima. **Planom poslovanja nisu predviđeni kapitalni izdaci, izvori finansiranja, prijedlog za korištenje i raspodjelu dobiti, kako nalaže član 23. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.**

Osnovne ekonomske kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

KM

Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2019. god.	Plan za 2020. god.	Ostvareno u 2020. god.	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	4.022.430	3.485.500	3.413.088	85	98
II	Rashodi	3.824.735	3.128.650	3.029.762	79	97
III	Dobit prije poreza (I-II)	197.695	356.850	383.326	194	107

Društvo je iskazalo ukupne prihode u iznosu od 3.413.088 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 609.342 KM. Razlog većih ukupnih prihoda u prethodnoj godini najvećim dijelom odnosi se na veće ostvarenje prihoda od prodaje stalnih sredstava, i prodaje robe.

Ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 3.029.762 KM, te su u odnosu na prethodnu godinu manji za 794.973 KM, a odnose se na smanjenje po osnovu negativnih kursnih razlika i smanjenje gubitaka od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava.

Društvo je iskazalo dobit u iznosu od 383.326 KM, koja je u odnosu na prethodnu godinu veća za 185.631 KM.

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor putem mjesečnih, polugodišnjih i godišnjih izvještaja, te Općinsko vijeće Društva najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvještaja o poslovanju, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaj revizora i Nadzornog odbora.

Budući da je Nadzorni odbor donio i usvojio Program rada i finansijski plan za 2020. godinu tek u septembru, a Skupština tek u oktobru 2020. godine, u skladu s ovlaštenjima utvrđenim zakonskim i drugim propisima, kao i Statutom Društva, Uprava Društva veći dio godine raspolagala je sredstvima bez donesenog plana poslovanja i prethodnog odobrenja nadležnih organa upravljanja (Skupštine i Nadzornog odbora Društva).

Preporuke:

- **pravovremeno sačiniti plan poslovanja, sa svim potrebnim elementima, i dostaviti ga na usvajanje organima upravljanja, kako nalaže Zakon o javnim preduzećima, Zakon o komunalnim djelatnostima Zapadnohercegovačke županije i Statut Društva;**
- **izraditi trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Statutom Društva i Zakonom o javnim preduzećima, te ga dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2020. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku, koje je direktor Društva odobrio 26. 2. 2021. godine.

Izveštaj o radu i poslovanju za 2020. godinu Nadzorni odbor i Općinsko vijeće nisu razmatrali i usvojili do okončanja revizije. Općinsko vijeće do okončanja revizije nije donijelo Odluku o raspodjeli dobiti za 2020. godinu, što je obaveza u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva.

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:

KM

	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
PRIHODI	3.413.088	4.022.430
Poslovni prihodi	3.052.800	3.526.313
Prihodi od prodaje robe	1.073.664	999.389
Prihodi od prodaje učinaka	1.653.979	1.893.168
Ostali poslovni prihodi	325.157	633.756
Finansijski prihodi	269.818	444
Ostali prihodi i dobici	77.502	491.427
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	12.968	4.246

Društvo priznaje prihode u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi, kako bi se prikazao prenos proizvoda ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za te proizvode ili usluge. Osnovno načelo iskazano je u okviru modela koji se sastoji od pet koraka. Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge u redovnom poslovanju umanjene za porez na dodanu vrijednost, rabate, diskonte i druge popuste date kupcima i iznose naplaćene u ime treće strane.

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 3.052.800 KM i čine ih prihodi od prodaje robe, prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje robe iskazani su u iznosu od 1.073.664 KM i odnose se na prihode ostvarene prodajom pitke vode. Društvo ostvaruje prihode od isporuke vode privredi i domaćinstvima te naknada za priključenje/isključenje na vodovodnu mrežu. Cijene navedenih usluga utvrđene su Cjenovnikom komunalnih usluga koji je donesen 1. 3. 2011. godine, uz dobivanje prethodne saglasnosti Gradskog vijeća. Cijena vode za domaćinstva je 1,25 KM/m³, za privredu 2 KM/m³.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 1.653.979 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode ostvarene zbrinjavanjem komunalnog otpada (565.754 KM), građevinske radove (505.256 KM), održavanje gradskih i lokalnih ulica i javnih površina u zimskim uslovima na prostoru općine Posušje (76.188 KM), čišćenje i održavanje javne higijene i zelenih površina (51.406 KM), i održavanje javne rasvjete (31.479 KM), održavanje deponije (25.641 KM).

Cijena usluga odvoza i deponiranja komunalnog otpada utvrđena je Odlukom Općinskog vijeća o cijeni usluga zbrinjavanja komunalnog otpada na području općine Posušje od 8. 7. 2011. godine. Mjesečna naknada za zbrinjavanje komunalnog otpada za sva domaćinstva utvrđena je u iznosu od 8 KM sa PDV-om. Za domaćinstava sa dva člana i za domaćinstava sa tri i više članova i poslovne prostore cijena je utvrđena u iznosu od 12 KM.

Vezano za prihode od usluga isporuke vode, Društvo ostvaruje gubitke na mreži koji su rezultat razlike između količine zahvaćene i fakturisane vode. Na osnovu dnevnih očitavanja stanja mjernih uređaja količine zahvaćene vode, Društvo sačinjava mjesečne izvještaje o količini zahvaćene vode na kojem se evidentira početno i krajnje stanje mjerila u tom mjesecu. Također, Društvo svaki dan sačinjava preglede primljene vode u rezervoare i isporučene vode sa rezervoara krajnjim korisnicima. Na osnovu navedenih evidencija Društva i fakturisanih usluga isporuke vode krajnjim potrošačima (domaćinstva, pravna lica) sačinili smo projekciju efekata gubitaka vode od zahvata do krajnjih korisnika koji imaju direktan utjecaj na prihode.

Uvidom u navedene evidencije i fakturisane usluge isporuke vode krajnjim potrošačima (domaćinstva i pravna lica) utvrđeno je da Društvo ostvaruje značajne gubitke na mreži, koji su rezultat razlike između količine zahvaćene i fakturisane vode. Na osnovu fakturisanih količina vode i ukupno zahvaćene vode revizijom je utvrđeno da gubici iznose 65%, što ukazuje na bespravne priključke na mreži i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je ukupno zahvaćena količina vode u 2020. godini iznosila 1.692.258 m³, a fakturisano je 604.243 m³.

Ova analiza ukazuje na to da Društvo nije poduzelo adekvatne aktivnosti i uspostavilo interne procedure na prevazilaženju gubitaka vode. To se prije svega odnosi na identificiranje bespravnih priključaka i popravku vodovodne infrastrukture. Također, u Društvu je formirana komisija za provedbu kontrole i naplate potrošača. Međutim, nismo se mogli uvjeriti u efikasnost njenog rada, budući da nisu sačinjeni izvještaji o radu u toku 2020. godine.

Uprava Društva u Izvještaju o radu obavještava Nadzorni odbor i Gradsko vijeće o gubicima na mreži i o kvarovima na vodovodnoj mreži, za čiju sanaciju ne može obezbijediti finansijska sredstva. Nadzorni odbor i Gradsko vijeće, iako su usvojili Izvještaj o radu, nisu poduzeli aktivnosti na rješavanju problema.

Stoga se ne možemo uvjeriti da su organi upravljanja (Nadzorni odbor i Gradsko vijeće), iako su imali saznanja, poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih posljedica gubitaka vode, s obzirom na to da su, u skladu sa članom 32. stav 4. Zakona o privrednim društvima¹, u obavezi da poslove obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.

Ostali poslovni prihodi iskazani su 325.157 KM i najvećim dijelom (320.929 KM) se odnose na odložene prihode od donacija iz ranijeg perioda koji se evidentiraju u skladu sa MRS-om 20 - Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Preporuka:

- *potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže, kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.*

7.1.1.1 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 269.818 KM i odnose se na prihode od pozitivnih kursnih razlika, a rezultat su promjene kursa valute SDR u kojoj je kredit potpisan. Društvo obračun kursnih razlika vrši godišnje na osnovu važećeg kursa Centralne Banke BiH. Uvidom u dostavljeni obračun, nismo utvrdili nepravilnosti.

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani u iznosu od 77.502 KM najvećim dijelom odnose se na viškove utvrđene popisom (55.838 KM) i prihode ostvarene prodajom stalnih sredstava (21.578 KM).

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 81/15

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 3.029.762 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 794.973 KM, a čine ih:

	KM	
	1. 1. – 31. 12. 2020.	1. 1. – 31. 12. 2019.
RASHODI	3.029.762	3.824.735
Poslovni rashodi:	2.941.740	3.043.737
Materijalni troškovi	792.292	818.979
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.404.866	1.350.016
Troškovi proizvodnih usluga	148.355	236.858
Amortizacija	466.898	403.199
Nematerijalni troškovi	129.329	234.685
Finansijski rashodi	48.207	410.375
Ostali rashodi i gubici, osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji	33.858	243.318
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	5.847	0
Rashodi i gubici iz osnova prodaje i uskl. vrij. sred. namijenjenih prodaji	110	127.305

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 2.941.740 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi u iznosu od 792.292 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove: sirovina i materijala od 539.894 KM (materijal i dijelovi za tekuće održavanje, uredski materijal i sl.), energije i goriva od 200.112 KM i utrošene rezervne dijelove od 52.286 KM.

U okviru **troškova energije i goriva** najveći je trošak goriva od 179.053 KM. Nabavka goriva vrši se od dobavljača „Lager“ d.o.o. Posušje, na osnovu potpisanog ugovora nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke (ugovor potpisan do vrijednosti od 299.200 KM).

Prema evidencijama, gorivo se koristi za putnička i teretna vozila (35 vozila i radnih mašina). U Društvu je donesen Pravilnik o korištenju službenih vozila, kojim je regulisano vođenje evidencije o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga kako nalaže Pravilnik o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga². **Međutim, Društvo tokom 2020. godine nije uspostavilo kontrolu nabavke i potrošnje goriva u skladu sa internim aktom, niti je vođena evidencija potrošnje goriva. Zbog toga ne možemo potvrditi da su bile uspostavljene adekvatne kontrole tokom 2020. godine nad utroškom goriva za službena vozila. Tokom 2021. godine regulisan je način raspolaganja vozilima, praćenje pređene kilometraže i troškova, u skladu sa internim aktom.**

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 1.404.866 KM, a njihova struktura je sljedeća:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.404.866
Troškovi plaća i naknada plaća	1.122.213
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	145.981
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	136.672

² „Sl. novine FBiH“ br. 28/06;

Obračun i isplata plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o radu,³ Okvirnim kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritoriju Federacije BiH, Pravilnikom o radu (u primjeni od 2017. godine), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (2017. godina) i ugovorima o radu. Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada za januar i oktobar 2020. godine.

Pravilnikom o radu na jedinstven način su regulisane plaće zaposlenih, osnovna i najniža neto plaća, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plaća i dodatna primanja. Osnovna plaća predstavlja naknadu za vrijeme provedeno na radu, koju čini umnožak osnovice za izračun plaće i pripadajućih koeficijenata za svako pojedino radno mjesto za koje je sklopljen ugovor o radu, izuzev za radno mjesto direktora Društva, čiji se izračun definiira zasebnim ugovorom. Obračun i isplate naknada troškova zaposlenih vršene su u skladu s podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje Društvo vodi utvrdili smo da one sadrže podatak o početku i završetku radnog vremena, kako nalaže Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. U Društvu je uvedena elektronska evidencija o prisustvu zaposlenika. Odlukom direktora propisano je radno vrijeme od 7.00 do 15.30 sati.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2020. godini iznosila je 2.171 KM, najniža 562 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.059 KM. Visinu plaća za direktora utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom. Ugovorom je utvrđena mjesečna osnovna plaća direktora Društva u bruto iznosu od 3.260 KM, uvećana za svaku godinu navršenog staža za 0,4%.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za obračun plaća i ostalih ličnih primanja nisu utvrđene nepravilnosti

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 145.981 KM. Naknade su regulisane i obračunate u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukama direktora o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su: troškovi toplog obroka od 77.626 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 27.480 KM i troškovi naknada zaposlenim za godišnji odmor u iznosu od 15.811 KM.

Naknade za topli obrok obračunavaju su na osnovu Odluke direktora i člana 64. Pravilnik o radu, a odnose se na troškove nabavke hrane za kuhinju u sklopu preduzeća.

Naknade za prevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla. Utvrđene su Odlukom direktora, po kojem radnik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ukoliko je mjesto rada udaljeno više od 2 km, ostvaruje pravo na naknadu u visini mjesečne karte prema cjenovniku ovlaštenog autoprevoznika koji djeluje na području Općine Posušje. Pravo na naknadu ostvari se na osnovu pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom prevoznika.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres i naknada za vjerske praznike) u 2020. godini iskazana je u iznosu od 12.823 KM. Pravilnikom o radu regulisano je da se regres isplaćuje u iznosu od 100 KM. Regres za 2020. godinu isplaćen je za 53 zaposlenika.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 695 KM, a odnose se na troškove dnevnica, prevoza i ostalih troškova vezanih za službena putovanja u zemlji i inostranstvu. Visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu isplaćuje se na način propisan za federalne organe uprave.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima, iskazani u iznosu od 136.672 KM, odnose se na isplatu po osnovu naknade članovima nadzornog odbora (5.153 KM) i troškovi naknada ostalim fizičkim licima (131.519 KM), te pripadajući porezi i doprinosi.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,⁴ Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁵ i Odlukom općinskog vijeća obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u visini od 150 KM, a članovima 100 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima odnose se na troškove po osnovu zaključenih ugovora o djelu, privremenih i povremenih poslova, te pripadajućih poreza i doprinosa.

Ugovori o djelu iskazani su u iznosu od 12.460 KM, a obračunavaju se u skladu sa zakonskim propisima na osnovu potpisanih ugovora, između ostalog za usluge popravka automatike na kamionu, usluge varenja, autolimarske usluge, procjene vrijednosti nekretnine i sl.

Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključeni su u ukupnom iznosu od 99.400 KM, u kontinuitetu kroz cijelu godinu. Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključivani su za poslove vezane za redovno poslovanje i djelatnost Društva (čistačica, čistač ulica, košenje trave, pilanje i cijepanje drva, vozač, i sl.), koji bi trebali biti sistematizovani i za koje bi se trebali zaključivati ugovori o radu.

Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Društva navedeno je da ugovori o privremenim i povremenim poslovima, između ostalog, ne mogu trajati duže od 60 dana u toku kalendarske godine i da se ne mogu produžiti. Ne možemo potvrditi da su zaključeni ugovori o privremenim i povremenim poslovima u skladu sa članom 166. Zakona o radu, kojim je definisano da oni ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

Društvo nije donijelo interni akt u vezi s načinom i opravdanošću angažovanja zaposlenika za privremene i povremene poslove.

Preporuka:

- **ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključivati za poslove privremenog karaktera, u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu.**

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 148.355 KM i najvećim dijelom odnose se na usluge održavanja (104.498 KM) i troškove zakupnina od 38.847 KM.

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom odnose se na: tekuće održavanje od 80.692 KM, održavanja softvera od 3.970 KM, usluge zaštite i nadzora objekta od 3.600 KM, i dr.

Troškovi tekućeg održavanja nastali su u skladu sa zaključenim ugovorima sa dobavljačima i ispostavljenim i ovjerenim fakturama za izvršene usluge i radove (S.O.R. „Mrka Ljut“ d.o.o. Posušje, „Blago“ d.o.o. za graditeljstvo i trgovinu i dr.), za izvođenje radova sa kombinirkom, bagerom, iskopa rovova, održavanje zelenih površina, izvođenje građevinskih radova i slično. Usluge zaštite i nadzora objekta vrši dobavljač „Delta security“ d.o.o. Čitluk na osnovu ugovora zaključenog na osnovu direktnog sporazuma, krajem 2019. godine, za obavljanje poslova tehničke zaštite i nadzora u poslovnom objektu Društva 24 sata (mjesečna ugovorena cijena iznosi 300 KM). Usluge održavanja računovodstveno – komunalnog programa i softvera vrši dobavljač „Smartsoft“ d.o.o. Rama, na osnovu direktnog sporazuma ukupne vrijednosti 3.970 KM. Društvo sklapa i kooperantske ugovore za izvođenje radova i usluga prijavom na javne pozive i tendere, navodimo primjer: izvođenje radova na izgradnji dovodno – distribucijskog cjevovoda Rakitno, izgradnja kolektorske mreže (ugovori sklopljeni sa S.O.R. Mrka Ljut d.o.o. Posušje). Provođenje postupaka nabavki šire pojašnjeno u tački 8. Izvještaja.

Troškovi zakupa iskazani u iznosu od 38.847 KM odnose se na troškove zakupa radnih strojeva po osnovu ugovora sklopljenih sa pravnim licima i ispostavljenim fakturama. Izdvajamo kao primjer zakupnine „freze wirtgen“ 500 DC od firme „Lager“ d.o.o. Posušje, ugovorene cijene 640 KM/dan, najam utovarivača „Hyundai HL760-7A“ na 120 sati, jedinične cijene 50 KM/h.

⁴ „Sl. novine FBiH“, 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁵ „Sl. novine FBiH“, 67/08

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 466.898 KM. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, primjenom zakonski dozvoljenih amortizacionih stopa, što je šire pojašnjeno u tački 7.2.1 Izvještaja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 129.329 KM i čine ih troškovi: poreza, naknada i taksi od 53.833 KM, poštanske i telefonske usluge od 25.913 KM, neproizvodne usluge od 13.490 KM (računovodstvene i revizorske usluge, odvjetničke i notarske usluge, troškovi pretplate na časopise), troškovi platnog prometa u zemlji od 5.135 KM, reprezentacije od 2.997 KM.

Najveći trošak u okviru ove grupe su posebne vodne naknade za zaštitu voda od 34.846 KM i posebne vodne naknade za korištenje voda od 6.141 KM, a obračunavaju se u skladu sa Zakonom o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće i posebnih vodnih naknada. Na količinu zahvaćene vode obračunava se naknada u iznosu od 1 fening po m³ zahvaćene vode, a naknada za zaštitu vode u iznosu od 2 feninga po m³.

7.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 48.207 KM, a odnose se na izdatke za kamate po osnovu kreditne linije.

7.1.2.3 Ostali rashodi

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 33.858 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashodovanja stalnih sredstava od 16.897 KM utvrđenih godišnjim popisom stalnih sredstava i otpis nenaplativih potraživanja od 13.834 KM u skladu sa Odlukom Nadzornog odbora.

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – neto dobit od 383.326 KM, dok je prethodne godine iskazana dobit u iznosu od 197.695 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za utužena potraživanja u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što je moglo imati za posljedicu da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni. Da je izvršena procjena, Društvo bi evidentiralo gubitak za 2020. godinu (tačka 7.2.2.3 Izvještaja);
- nije izvršilo detaljnu analizu započelih projekata, niti je procijenjeno koje investicije neće biti realizovane kako bi se isknjižile, a sredstva koja se koriste nisu aktivirana i nije izvršen obračun amortizacija u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (tačka 7.2.1 Izvještaja);
- nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (tačka 7.2.1 Izvještaja).

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
STALNA SREDSTVA	18.545.708	18.685.750
Nekretnine, postrojenja i oprema	18.545.708	18.685.750

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Transportna sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost						
na 1. 1. 2020.	1.135.324	16.436.830	242.514	1.581.001	4.337.330	23.732.999
- direktna povećanja u 2020. godini	-	-	-	-	476.520	476.520
- prenos sa pripreme	-	7.621	29.258	361.886	(398.765)	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	(159.110)	-	(159.110)
na 31. 12. 2020.	1.135.324	16.444.451	271.772	1.783.777	4.415.085	24.050.409
Akumulirana amortizacija						
na 1. 1. 2020.	-	3.992.432	216.342	838.475	-	5.047.249
- amortizacija	-	327.464	13.839	125.593	-	466.896
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	(9.444)	-	(9.444)
na 31. 12. 2020.	-	4.319.896	230.181	954.624	-	5.504.701
Neto knjigov. Vrijednost						
na 31. 12. 2019.	1.135.324	12.444.398	26.172	742.526	4.337.330	18.685.750
na 31. 12. 2020.	1.135.324	12.124.555	41.591	829.153	4.415.085	18.545.708

Zemljište iskazano u iznosu od 1.135.324 KM. Za iskazano zemljište akumulacije „Tribistovo“ od 900.524 KM, ne postoje zemljišnoknjižni izvaci o vlasništvu niti raspolaganju.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 12.124.555 KM, a čine ih zgrada uprave i administracije, daktilni vodovod, vodosprema sa trafo stanicom, brana i pregradni nasip i vodosprema Bročanac. Društvo nema zemljišnoknjižni izvadak i posjedovni list u kojem je navedeno da je nositelj prava upravljanja i korištenja. Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se na obračunatu amortizaciju za 2020. godinu.

Oprema je iskazana u iznosu od 41.591 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti uredska, informatička i telekomunikacijska oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 29.258 KM najvećim dijelom se odnosi na nabavku lokatora i kamera za snimanje cijevi (14.070 KM), elektroagregat (2.732 KM), priključak na vodospremi Bročanac (2.487 KM) i računarska oprema (1.603 KM). Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se na obračunatu amortizaciju za 2020. godinu.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 829.153 KM, a čine ih specijalna vozila (kamion kiper, rovokopač sa čekićem i sl.) i službena putnička vozila. Povećanje na ovoj poziciji odnosi se na nabavku dva rabljena kamiona i finišera (279.600 KM), cestovnog valjka (35.800 KM) i hidrauličnog čekića (31.293 KM). Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se prodaju dva kamiona putem licitacije i na obračunatu amortizaciju za 2020. godinu.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 4.415.085 KM i odnose se najvećim dijelom na ranije započete investicije (3.804.910 KM) i dati avans za građevinske objekte (610.110 KM).

Za Mini hidroelektranu u iznosu 955.637 KM obezbijeđena je upotrebna dozvola u skladu sa Zakonom o građenju u maju 2021. godine.

Investicije u toku iskazane su u iznosu od 3.804.910 KM, od čega se 2.843.273 KM odnosi na investicije koje su započete prije pet i više godina, a aktivnosti su u potpunosti zaustavljene. Također, ne možemo potvrditi da li se ova sredstva već koriste, jer nam nije prezentovana relevantna dokumentacija.

Najznačajniji projekti iz ranijeg perioda su: Akumulacija „Tribistovo“ (1.529.007 KM), vodovod za Imotski (882.885 KM) i hlorno postrojenje (302.061 KM). Društvo ne raspolaže vjerodostojnom dokumentacijom kojom bi se dokazala iskazana vrijednost, što nije u skladu sa članom 10. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Dati avans iskazan je u iznosu od 610.110 KM dat je za izvođenje radova u ranijem periodu i neće biti realizovan. Navedeno nije u skladu sa tačkom 4.44 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.

Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost imovine koja je evidentirana na poziciji bilansa stanja – Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 3.453.383 KM koja se odnose na ulaganja iz prethodnih godina, jer nam nije prezentovana relevantna dokumentacija o njihovom statusu. Također, ne možemo potvrditi da li su ova sredstva već stavljena u upotrebu, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno za posljedicu ima da su troškovi potcijenjeni, a sredstva i finansijski rezultat precijenjeni.

Preporuka:

- izvršiti detaljnu analizu investicija u toku i poduzeti aktivnosti na njihovom adekvatnom evidentiranju, u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti	33,3-50	2-3
Oprema	5-7	14,3-20
Računarska oprema	3	33,3
Transportna sredstva	7	14,3

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Preporuka:

- na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama iskazuje se zemljište za koje Društvo ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili pravo raspolaganja.

Javni vodovodi koje je izgradila Općina Posušje nikada nisu predani na upravljanje Društvu, niti se vode u knjigovodstvenoj evidenciji.

Hipoteke i založno pravo

Društvo ima ograničenja u raspolaganju imovinom, obzirom na to da je na upravnu, zgradu, mini hidroelektranu i vodospremu Senjakovine upisano založno pravo u korist trećih lica.

7.2.2 Tekuća sredstva

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
ZALIHE	250.549	247.639
Sirovine, materijal i rezervni dijelovi	250.549	247.639
Sitan inventar	25.878	25.104
Ispravka vrijednosti sitnog inventara	(25.878)	(25.104)

U skladu sa računovodstvenim politikama, zalihe se iskazuju po trošku nabavke. Trošak obuhvata direktan materijal, direktne troškove rada i sve indirektno troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška.

Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova iskazane su u iznosu od 250.549 KM, a najvećim dijelom se odnose na zalihe vodomaterijala.

Alat i sitan inventar se prilikom stavljanja u upotrebu otpisuju stopostotnom metodom otpisa.

Računovodstvenim politikama Društva nisu utvrđene procedure vezane za praćenje umanjnja vrijednosti zaliha sa niskim koeficijentom obrta, odnosno za zalihe koje stoje u skladištu duži period.

Društvo ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje njihovu neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, zbog čega ne možemo potvrditi da se zalihe vrednuju u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, prema kojima se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.

Preporuka:

- **izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.**

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8.685	5.975
Transakcijski račun – domaća valuta	8.438	5.819
Transakcijski račun – strana valuta	23	23
Blagajna	225	134

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2020. godine iskazani su u iznosu od 8.685 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i blagajni.

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: „UniCredit“ banka d.d. Mostar (glavni račun) i „UniCredit“ d.d. Mostar (HRK). Ugovori s bankama potpisani su u ranijem periodu. Direktor Društva ovlašten je za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod poslovnih banaka.

Porezna Uprava Federacije BiH (Kantonalni porezni ured Ljubuški) Rješenjem od 24. 4. 2018. godine ograničila je prava raspolaganja novčanim sredstvima na računu. Ograničenje se ne odnosi na plaćanje poreznih obaveza, isplatu plaća i uplatu pripadajućih doprinosa i izdataka nužnih za obavljanje osnovne funkcije djelatnosti.

Naplata komunalnih usluga vrši se putem transakcijskih računa, na blagajni u sjedištu Društva i putem inkasatora direktno na terenu (četiri inkasatora po zonama). Blagajničko poslovanje definisano je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju, a rad inkasatora Pravilnikom o načinu rada inkasatora u Društvu.

U blagajni se evidentiraju: naplate računa za usluge svojih osnovnih djelatnosti, novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi. Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom direktora Društva u iznosu od 300 KM.

Naplaćeni novac inkasatori polažu dnevno u blagajnu. Naplata putem inkasatora za 2020. godinu iznosila je 146.014 KM (cca 12.000 KM na mjesečnom nivou). Uspostavljena je odgovarajuća kontrola. Obavljenom revizijom nismo utvrdili nepravilnosti.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da Društvo gotov novac, ostvaren obavljanjem registrirane djelatnosti, uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu⁶ i članom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem.⁷

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	2.954.248	2.750.452
Kratkoročna potraživanja	2.951.927	2.748.131
Potraživanja od kupaca	2.947.502	2.743.706
Druga kratkoročna potraživanja	4.425	4.425
Potraživanja za PDV	2.321	2.321

Struktura potraživanja od kupaca u zemlji data je u sljedećoj tabeli:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Potraživanja od kupaca	2.947.502	2.743.706
Potraživanja od kupaca u zemlji	2.973.383	2.769.588
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	-	-
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca)	(25.881)	(25.881)

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 2.973.383 KM, od čega se na potraživanja za usluge vodosnabdijevanja i komunalne usluge odnosi 1.729.544 KM (domaćinstva), i 464.777 KM (privredni subjekti).

Prema prezentovanoj ročnoj strukturi, 1.882.611 KM od ukupnih potraživanja su u kašnjenju preko 365 dana i nisu ispravljena na teret rashoda.

Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Društvo nema interni akt o postupku naplate potraživanja. U svrhu naplate, Odlukom direktora formirana je komisija čiji zadaci su: praćenje stanja dugovanja za komunalne usluge, dostava opomena nakon neplaćena tri računa, pokretanje sudskih postupaka ili isključenje s vodovodne mreže, na prijedlog direktora. Međutim, nisu sačinjeni izvještaji o radu komisije u toku 2020. godine.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu 25.881 KM i odnosi se na ranije godine. Društvo nema računovodstvene politike koje se aktivno primjenjuju kada je u pitanju umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca. Društvo ne vrši prenos potraživanja na sumnjiva i sporna u momentu utuženja, te se tako ne vrši ni korekcija rezultata poslovanja na teret rashoda. To nije u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 72/15, 82/15

Navedeno za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti i pokretati mjere na naplati potraživanja i prije njihove zastare;*
- *za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.*

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
KAPITAL	7.101.329	6.718.002
Osnovni kapital	298.627	298.627
Neraspoređena dobit prethodnih godina	7.662.494	7.464.799
Neraspoređena dobit izvještajne godine	383.326	197.696
Neraspoređeni gubitak ranijih godina	(1.243.119)	(1.243.119)

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 298.627KM u 100% -om je u vlasništvu Općine Posušje i istovjetan je kapitalu iskazanom u sudskom registru.

Neraspoređeni gubitak prethodnih godina iskazan je u iznosu od 1.243.119 KM i nije donesena odluka o njegovom pokriću.

Neraspoređena dobit izvještajne godine od 383.326 KM odnosi se na ostvarenu dobit za 2020. godinu, dok je neraspoređena dobit iz ranijeg perioda 7.662.494 KM. Nije donesena odluka o raspodjeli dobiti.

Preporuka:

- *donijeti odluku o rasporedu dobiti iz ranijih i tekuće godine, kao i odluku o pokriću gubitka, u skladu s članom 335. Zakona o privrednim društvima i Statutom Društva.*

7.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 14.657.859 KM. Struktura je iskazana u tabeli:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
OBAVEZE	14.657.859	14.971.815
Dugoročna rezervisanja	4.885.805	5.206.734
Dugoročne obaveze	1.833.586	2.392.717
Dugoročni krediti	1.833.586	2.392.717
Kratkoročne obaveze	7.938.468	7.372.364
Kratkoročne finansijske obaveze	4.244.419	3.906.312
Obaveze iz poslovanja	1.103.671	911.419
Obaveze iz specifičnih poslova	15.350	15.350
Obaveze po temelju plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	1.668.725	1.673.820
Druge obaveze	100.712	82.850
Obaveze za PDV	19.167	619
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	786.424	781.994

7.2.4.1 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja iznose 4.885.805 KM, a odnose se na unaprijed naplaćene i odložene prihode za donacije za objekte akumulacije Tribistovo i izgradnju vodovoda na području općine Posušje evidentirane u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Imovina koja se prima na poklon evidentirana je u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima na način da se građevinski objekti posebno evidentiraju kao sredstva Društva, na koje će se obračun amortizacije vršiti u skladu sa računovodstvenim politikama Društva. Računovodstvenim politikama donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda. Iznos odloženog prihoda priznaje se kao prihod u bilansu uspjeha na sistematskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

Društvo raspolaže sa ugovorima vezanim za prihode od donacija za: sufinansiranje izgradnje vodovoda Imotski (661.237 KM), sufinansiranje izgradnje glavnog distributivnog vodovoda „Kukići i Gornji Lončari“ (101.749 KM), sufinansiranje trafo stanice (82.772 KM), klorinator (68.261 KM), sufinansiranje izgradnje glavnog projekta vodospreme i vodoopskrbnog sistema „Gradac“ (61.009 KM), sufinansiranje izvorišta akumulacije Tribistovo (60.895 KM) i izgradnja distributivnog vodovoda „Kućetine“ (26.499 KM). Ugovori datiraju iz 2013. godine. U skladu s tim, povučena sredstva po ovim ugovorima evidentirana su kao odloženi prihod do momenta završetka i aktiviranja projekta.

Donacije iskazane u iznosu od 3.823.276 KM ne možemo potvrditi jer Društvo ne raspolaže vjerodostojnom dokumentacijom kojom bi se dokazala iskazana vrijednost, što nije u skladu sa članom 10. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Prema izjavi odgovorne osobe, za iskazana stanja u Društvu ne postoji dokumentacija. Budući da su pravni sljedbenici vodoprivrednog javnog preduzeća „Akumulacija Tribistovo“ d.o.o. Posušje, dokumentacija im nije predana na uvid, niti imaju saznanja o donacijama za objekte akumulacije Tribistovo (3.340.958 KM) i vodospreme i bunar u Raki (482.319 KM).

Preporuka:

- **utvrditi stanje iskazano na poziciji dugoročnih rezervisanja koje je vezano za donirana sredstva i evidentirati u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.833.589 KM i odnose se na obaveze po osnovu dugoročnog kredita Svjetske banke WB-IDA 39540 odobrenog u ranijem periodu za „Projekat urbane infrastrukture i pružanja usluga“ (kratkoročni dio 4.244.429 KM i kamate na dugoročni kredit 577.250 KM).

7.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 7.938.468 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih i druge obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 4.244.419 KM, a odnose se na kratkoročni dio dugoročnog kredita od 3.667.179 KM i obaveze za kamate od 577.250 KM.

Kredit je potpisan 3. 11. 2004. godine između Međunarodne asocijacije za razvoj (u daljem tekstu: Asocijacija) i Federacije BiH. **Supsidijarni finansijski sporazum zaključen je 18. 2. 2005. godine između Ministarstva finansija FBiH i Komunalnog preduzeća „Komrad“ d.o.o. Posušje na 2.449.965 SDR u ekvivalentnom iznosu EUR, sa troškovima održavanja kredita i servisnim troškovima sa stopom od 2% i otplatom u polugodišnjim anuitetima. Sporazum o kreditu između Asocijacije i Federacije BiH zaključen je na period od 20 godina, uključujući osam godina grejs perioda. Kantonalno preduzeće bilo je dužno, u skladu sa članom 15. Uredbe o uslovima zaduživanja i izdavanja garancija Federacije, kantona, gradova, općina i institucija javnog sektora u FBiH, osigurati od Općine ili Kantona garanciju u korist Ministarstva za povrat sredstava kredita.** Općina Posušje je uplatila garanciju Federalnom ministarstvu finansija u iznosu od 400.000 KM.

Društvo evidentira obaveze i usklađuje ih sa Federalnim ministarstvom finansija, ali ih ne izmiruje. Na datum bilansa ove obaveze iznose 4.244.419 KM.

Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Društvo poduzelo aktivnosti kako bi se obaveze po ovom kreditu izmirile u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom.

Društvo dio obaveza koje dospijevaju u roku od jedne godine od datuma bilansa prilikom bilansiranja iskazuje kao kratkoročne obaveze, u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentiranje finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza na osnovu potpisanog dugoročnog kredita s Međunarodnom asocijacijom za razvoj.**

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 1.103.671 KM, a najznačajniji dio odnosi se na obaveze prema dobavljačima u zemlji od 1.093.136 KM.

Najznačajnije obaveze prema dobavljačima na 31. 12. 2020. godine su prema: „Lager“ d.o.o. Posušje (278.013 KM), „Vokel“ d.o.o. Posušje (79.357 KM), „Weltplast“ d.o.o. Posušje (51.161 KM), „Ferimport“ d.o.o. Čitluk (46.836 KM), „KTM BRINA“ d.o.o. Posušje (17.293 KM) i „Mrvelji“ d.o.o. Posušje (15.428 KM). Potvrđena su stanja obaveza prema dobavljačima, prema konfirmacijama salda koje su pristigle u Društvo. Društvo od pojedinih dobavljača nabavlja robu i usluge, dijelom na osnovu potpisanih ugovora nakon provedenih postupaka javnih nabavki i bez provođenja postupka javnih nabavki, što je šire objašnjeno u tački 8. Izvještaja.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 1.668.725 KM od čega su neizmirene obaveze za neplaćene javne prihode u iznosu od 1.455.528 KM i najvećim dijelom se odnose na obračunate obaveze za period od 2011. godine do kraja 2019. godine (1.348.997 KM). Ove obaveze utvrđene su na osnovu Rješenja Porezne uprave Federacije BiH, Kantonalni porezni ured u Ljubuškom a odnose se na: penzijsko invalidsko osiguranje (196.291 KM), zdravstveno osiguranje (988.425 KM) i doprinose za zapošljavanje (164.280 KM). Pripadajući porez i doprinosi po osnovu plaća nisu uplaćeni, što nije u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o doprinosima⁸ i člana 27. Zakona o porezu na dohodak.⁹ Isplata plaća zaposlenima bez uplate doprinosa i poreza u skladu sa odredbama važećih zakona nedopuštena je aktivnost prema članu 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Društvo je po ovom osnovu Porezna Uprava Federacije BiH Rješenjem od 24. 4. 2018. godine ograničila prava raspolaganja novčanim sredstvima na računu. Ograničenje se ne odnosi na plaćanje poreznih obaveza, isplatu plaća i uplatu pripadajućih doprinosa i izdataka nužnih za obavljanje osnovne funkcije djelatnosti. Porezna uprava Federacije BiH donijela je rješenje od 14. 2. 2020. godine o registriranju hipoteke na nekretninama poreznog obveznika JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje radi osiguranja potraživanja po osnovu javnih prihoda. Na osnovu ovog Rješenja u zemljišnoknjižnim i drugim knjigama na kojima se upisuju prava na nekretninama registrovana je hipoteka u korist Federalnog ministarstva finansija – Porezna uprava – Kantonalni porezni ured u Ljubuškom. **Do datuma revizije obaveze nisu izmirene, niti je postignut sporazum o odgodi plaćanja, iako Društvo poduzima napore u iznalaženju rješenja i postizanju sporazuma o odgodi plaćanja (plaćanje u ratama).** Obaveze po ovom osnovu koje se odnose na 2020. godinu iznose 106.531 KM i izmirene su u januaru i februaru 2021.

Obaveze za ostale poreze i druge dažbine iskazane u iznosu od 786.424 KM odnose se najvećim dijelom na neizmirene obaveze za javne prihode po osnovu vodoprivrednih naknada utvrđenih u ranijem periodu (622.439 KM).

Društvo nije uplaćivalo obračunate javne prihode u periodu od 2011. do 2019. godine, zbog čega oni iznose 1.968.713 KM, a odnose se na penzijsko i invalidsko osiguranje (196.291 KM), zdravstveno osiguranje (988.425 KM), doprinose za zapošljavanje (164.280 KM) i vodoprivredne naknade (622.439 KM). Do datuma obavljanja revizije nije postignut sporazum o odgodi plaćanja.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00... 34/18

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10... 65/13

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza za poreze i doprinose na plaće, kao i vodoprivredne naknade iz ranijeg perioda, kako je definisano Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.**

Druge obaveze, iskazane u iznosu od 100.712 KM, odnose na neisplaćene naknade članovima Skupštine, Nadzornog odbora i obaveze po ugovorima o djelu, uključujući i pripadajuće poreze i doprinose.

Obaveze za PDV, iskazane u iznosu od 19.167 KM, odnose se na obaveze za decembar 2020. godine, a izmirene su početkom 2021. godine.

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 3.245.110 KM i ukupne novčane isplate od 3.242.400 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok u iznosu od 2.710 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2020. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Preporuka:

- ***bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

8. JAVNE NABAVKE

U Društvu je donesen Pravilnik o nabavci roba, usluga i ustupanja radova (februar 2018. godine) i Pravilnik o provođenju postupka direktnog sporazuma (februar 2018. godine). Pravilnicima je uređeno: planiranje javnih nabavki za tekuću godinu, pokretanje i provođenje postupka javne nabavke, imenovanje komisije, sačinjavanje tenderske dokumentacije, postupak odlučivanja i sačinjavanja ugovora i ostala pitanja vezana za postupak nabavke. **U članu 50. Statuta Društva propisano je da je Društvo dužno sve postupke nabavke provoditi uz strogo poštivanje odredbi Zakona o javnim nabavkama**, te da su Uprava i Nadzorni odbor dužni provoditi odredbe vrijedećih propisa o nabavci. **Članom 6. Zakona naglašena je obaveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom i podzakonskim aktima.**

Plan javnih nabavki donesen je 26. 2. 2020. godine, ukupne procijenjene vrijednosti za robe, radove i usluge u iznosu od 1.234.000 KM.

U Društvu se za dio nabavki postupak vršio u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama tokom 2020. godine u ukupnom iznosu od 723.203 KM, i to: za četiri nabavke putem otvorenog postupka u iznosu od 586.700 KM i tri nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 116.093 KM i 32 nabavke putem direktnih sporazuma u iznosu od 20.410 KM.

Izvršen je uvid u procedure izbora dobavljača i realizaciju zaključenih ugovora za četiri otvorena postupka ugovorene vrijednosti od 586.700 KM i tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda ugovorene vrijednosti od 116.093 KM i direktne sporazume.

- **Nabavka dizelskog goriva za vozila i strojeve u vrijednosti od 299.200 KM od dobavljača „Lager“ d.o.o. Posušje putem otvorenog postupka.** Nabavka je pokrenuta Odlukom od 26. 3. 2020. godine. Obavještenje o provedbi postupka objavljeno je na portalu javnih nabavki, procijenjene vrijednosti 300.000 KM. Blagovremeno su pristigle tri ponude („Petrol-P d.o.o. Bihać, „BTG“ d.o.o. Tomislavgrad i „Lager“ d.o.o. Posušje). Pristupilo se e-aukciji i ocjeni ponuda. Ponuđač „Petrol-P“ je pismenom obavijesti odustao od daljnjeg učešća, a ponuđač „BTG“ odbio zahtjev ugovornog organa za produženjem važnosti ponude, te je okvirni sporazum zaključen 22. 7. 2020. godine na 24 mjeseca od dobavljača „Lager“ d.o.o. Posušje za količinu do 170.000 litara.

Od dobavljača „Lager“ također putem otvorenog postupka nabavljen je i rabljeni finišer u iznosu od 117.000 KM i Hidraulični čekić putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 31.293 KM. **Sa ovom firmom evidentiran je promet tokom 2020. godine u iznosu od 638.578 KM.** Budući da Društvo saraduje sa dobavljačem i prilikom izvođenja radova i usluga za druge, **ne možemo potvrditi koji iznos od ukupno nabavljenih roba i usluga služi za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, a koji za dalju prodaju.**

- **Nabavka hrane i namirnica za ishranu radnika** provedena je kroz tri lota, donošenjem odluke o pokretanju otvorenog postupka i provedene e – aukcije (kriterij najniža cijena). Nakon provedenog postupka i ocjene i rangiranja ponuđača sklopljeni su okvirni sporazumi na period od 24 mjeseca, ukupne vrijednosti od 100.000 KM. Za lot 1, ugovor je zaključen sa „Penava“ d.o.o. Posušje u vrijednosti do 70.000 KM (na mjesečnoj bazi cca 3.000 KM) za osnovne namirnice. Za lot 2 – nabavka namirnica za ishranu (meso) ugovor je sklopljen sa samostalnom obrtničkom radnjom „Mesnica Arapović“ Posušje na ukupan iznos do 20.000 KM za period od dvije godine. Za lot 3 – nabavka namirnica (peciva) ugovor je zaključen sa samostalnom obrtničkom radnjom „Pekara Bago“ Posušje na ukupan iznos do 10.000 KM na period od dvije godine.
- **Nabavka rabljenog valjka u vrijednosti od 41.886 KM.** Postupak je pokrenut odlukom o provedbi konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Kriterij za dodjelu ugovora bila je ekonomski najpovoljnija ponuda. Komisija za javne nabavke, nakon uvida u ponude i ocjene, dala je preporuku Upravi da da prihvati ponudu i zaključi ugovor. Ugovor sa izabranim

ponuđačem, „Pušina“ d.o.o. Grude sklopljen je 15. 4. 2020. godine i objavljen na portalu Agencije za javne nabavke;

- **Nabavka usluga održavanja vozila** (lot 1 i lot 2 putnička i teretna vozila) procijenjene okvirne vrijednosti do 49.000 KM. Ugovori zaključeni 14. 4. 2020. godine nakon provedenog konkurentskog zahtjeva sa dobavljačem „Gik – Pepo“ d.o.o.

Uvidom u uzorkom odabrane postupke javnih nabavki nisu utvrđene nepravilnosti. Obavijesti o dodjeli ugovora objavljene su na stranici Agencije za javne nabavke.

Obavljenom revizijom na određenom uzorku konstatovali smo da je Društvo tokom 2020. godine dio nabavki roba i usluga vršilo bez provođenja postupka javnih nabavki u skladu sa Zakonom. Kao primjer navodimo sljedeće:

- od dobavljača „Weltplast d.o.o. Posušje nabavljane su plastične cijevi za instalaciju. Nije nam prezentiran Ugovor sa ovim dobavljačem, niti je evidentirana i objavljena javna nabavka, a promet u 2020. godini iznosio je 111.278 KM;
- od dobavljača „Euromaterijali“ d.o.o. Posušje nabavljan je materijal (emulzije, ljepenke, cement, pijesak, rigips i dr.) u vrijednosti od 20.819 KM, za šta Društvo nije provodilo postupak javne nabavke;
- za usluge izvođenja građevinskih radova od dobavljača „S.O.R. Mrka Ljut“ Posušje, Društvo nije vršilo javnu nabavku, a promet sa dobavljačem ostvaren je u iznosu od 19.808 KM;
- nabavka ogrjevnog drveta za dalju prodaju nabavljena je od dobavljača „Lukatom“ d.o.o. Posušje, bez provedenog postupka nabavke, a promet sa dobavljačem ostvaren u iznosu od 14.917 KM;
- nabavka betona od dobavljača „Beton Lucić“ – ukupan promet sa dobavljačem 12.355 KM;
- za usluge otpreme računa od dobavljača „Hrvatska pošta“ d.o.o. Mostar Društvo nije provelo postupak nabavke, a promet u 2020. godini ostvaren je u iznosu od 11.822 KM;
- za usluge održavanja opreme za dezinfekciju vode od dobavljača „Controlmatik“ d.o.o. Mostar nije proveden postupak javne nabavke, a promet sa dobavljačem iskazan je u iznosu od 10.923 KM;
- za nabavku revizijskih usluga od dobavljača „Ekus“ d.o.o. Široki Brijeg nije proveden postupak, a promet je ostvaren u iznosu od 8.190 KM.

Za nabavku roba i usluga u vrijednosti od najmanje 210.112 KM Društvo, iako je bilo obavezno, nije u potpunosti primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama. Članom 6. Zakona naglašena je obaveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom i podzakonskim aktima. Također, članom 34. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH i članom 50. Statuta propisano je da je Društvo dužno sve postupke nabavke provoditi uz strogo poštivanje odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *postupke javnih nabavki provoditi uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Društva se ne vode sudski sporovi.

Društvo je, prema prezentiranim podacima, pokrenulo 54 sudska postupka u vrijednosti od 32.365 KM. Za podnesene tužbe nije izvršena ispravka vrijednosti na teret rashoda, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo nije u ostavljenom roku dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, tako da je ovaj konačan Izvještaj, bez korekcija u odnosu na Nacrt.

**Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih poduzeća**

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Alida Selimović – voditeljica tima

Nina Šunjić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	3.052.800	3.526.313
1	Prihodi od prodaje robe	1.073.664	999.389
2	Prihodi od prodaje učinaka	1.653.979	1.893.168
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
4	Ostali poslovni prihodi	325.157	633.756
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	2.941.740	3.043.737
1	Nabavna vrijednost prodate robe	-	-
2	Materijalni troškovi	792.292	818.979
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.404.866	1.350.016
4	Troškovi proizvodnih usluga	148.355	236.858
5	Amortizacija	466.898	403.199
6	Troškovi rezervisanja	-	-
7	Nematerijalni troškovi	129.329	234.685
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	111.060	482.576
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	269.818	444
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	-	-
2	Prihodi od kamata	606	444
3	Pozitivne kursne razlike	269.212	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	-
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	48.207	410.375
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	48.207	54.862
3	Negativne kursne razlike	-	355.513
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	-	-
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	221.611	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	-	409.931
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	332.671	72.645
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	77.502	491.427
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	21.578	446.922
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	-	-
6	Viškovi	55.839	43.956
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	85	549
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	33.858	243.318
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	-	165.327
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	16.897	12.938
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	13.834	59.106
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	3.127	5.947
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	43.644	248.109
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	12.968	4.246
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	5.847	-
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	7.121	4.246
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	-	-
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	-	-
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	383.436	325.000
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	-	-
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	383.436	325.000
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	-	-
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	110	127.305
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	383.326	197.695
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	-	-
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	-	-
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	383.326	197.695
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	383.326	197.695
	a) vlasnicima matice	383.326	197.695
	b) vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	383.326	197.695
	a) vlasnicima matice	383.326	197.695
	b) vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Zarada po dionici:		
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	53	49
	- na bazi stanja krajem mjeseca	53	49

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2021. godine.

Direktor
Frano Lebo

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine					
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje					
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	24.050.412	5.504.707	18.545.705	18.685.750
1	Nematerijalna sredstva	-	-	-	-
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	24.050.349	5.504.707	18.545.642	18.685.687
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	-	-	-	-
06	Dugoročni finansijski plasmani	63	-	63	63
7	Druga dugoročna potraživanja	-	-	-	-
8	Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	3.232.838	19.355	3.213.483	3.004.067
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	269.904	19.355	250.549	247.639
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	2.962.934	-	2.962.934	2.756.428
	Potraživanja za PDV	2.321	-	2.321	2.321
	Aktivna vremenska razgraničenja	-	-	-	-
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-	-	-
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	27.283.250	5.524.062	21.759.188	21.689.817
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	-	-	-	-
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	21.283.250	5.524.062	21.759.188	21.689.817
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			7.101.329	6.718.002
1	Državni kapital			298.627	298.627
2	Ostali osnovni kapital			-	-
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			-	-
5	Revalorizacione rezerve			-	-
6	Nerealizovani dobiti			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			8.045.821	7.662.495
9	Gubitak do visine kapitala			1.243.119	1.243.120
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			4.885.805	5.206.734
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			1.833.586	2.392.717
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			7.938.468	7.372.364
1	Kratkoročne finansijske obaveze			4.244.419	3.906.312
2	Obaveze iz poslovanja			1.103.671	911.419
3	Obaveze iz specifičnih poslova			15.350	15.350
4	Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			1.668.725	1.673.820
5	Druge obaveze			100.712	82.850
6	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			805.591	782.613
7	Obaveze za porez na dobit			-	-
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			-	-
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			21.759.188	21.689.817
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			-	-
	UKUPNO PASIVA (I+II)			21.759.188	21.689.817

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2021. godine.

Direktor
Frano Lebo

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
(Direktna metoda)			
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.245.110	4.217.134
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	3.245.110	4.217.134
2	Prilivi od premija, subvencija, donacija i sl.	-	-
3	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	-	-
II	Odlivi iz poslovnih aktivnosti	2.693.827	3.726.958
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	1.525.452	2.523.876
2	Odlivi iz osnova plata, naknada plata i drugih primanja zaposlenih	1.161.425	1.052.909
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	-	-
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina	650	723
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	6.300	149.450
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	551.283	490.176
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
1	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
3	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
4	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	-	-
5	Prilivi iz ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
II	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
1	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
3	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-
III	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
1	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
2	Prilivi iz osnovapovećanja osnovnog kapitala	-	-
3	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
4	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
5	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
II	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	548.573	498.731
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-
5	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	548.573	498.731
III	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	548.573	498.731
	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	3.245.110	4.217.134
	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	3.242.400	4.225.689
	F. NETO PRILIV GOTOVINE	2.710	-
	G. NETO ODLIV GOTOVINE	-	8.555
	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	5.975	14.530
	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	8.685	5.975

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2021. godine.

Direktor
Frano Lebo

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2018. god.	298.627				6.221.681	6.520.308		6.520.308
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (1 ± 2 ± 3)	298.627				6.221.681	6.520.308		6.520.308
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	197.695	197.695		197.695
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	1	1		1
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na 31. 12. 2019. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	298.627				6.419.375	6.718.002		6.718.002
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (12 ± 13 ± 14)	298.627				6.419.375	6.718.002		6.718.002
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	383.326	383.326		383.326
19. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	1	1		1
20. Stanje na 31. 12. 2020. god. (15±16±17±18±19)	298.627				6.802.702	7.101.329		7.101.329

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 26. 2. 2021. godine.

**Direktor
Frano Lebo**